

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne, izjave oddaje na prsniku. — Inzerati do 50 peti vrst & Dln 2, do 100 vrst & Dln 2.50, od 100 do 300 vrst & Dln 3, večji inzerati peti vrsta Dln 4. — Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Dln 12.-, za inostranstvo Dln 25.- Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5.
Telefon: 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR: Strommayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c. telefon št. 24. — CELJE: osebno uredništvo: Strommayerjeva ulica 1, telefon št. 66; podružnica uprave: Kocanova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101. Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Pogajanja med Dunajem in Berlinom:

Avstrija pred težko odločitvijo

Nemški pogoji za obnovo prijateljstva hudo ogrožajo sedanji avstrijski režim — Zaradi tega Schuschnigg še vedno okleva — Nemcem se ne mudi in bodo čakali na ugodnejši čas za doseg svojih ciljev

Berlin, 10. julija. r. V zadnjem času so se v mednarodnem tisku že ponovno pojavile vesti o neposrednih pogajanjih med avstrijsko in nemško vlado, ki jih je vodil po nalogu iz Berlina nemški poslanik na Dunaju von Papen z avstrijskim zveznim kancelarjem dr. Schuschniggom. Sprčo sinočnjih informacij agencije »Unitet Press« o že doseženem sporazumu so se danes nemški novinarji obrnili neke na pristojna mesta, nego tudi na razne informirane osebnosti, ki so jim potrdile, da so se pogajanja dejansko vodila. Pogajanja so se vodila tudi že prej in neke v zadnjem času in sicer na iniciativo iz Berlina. Približno pred 14 dnevi pa so bila prekinjena, ne da bi bil dosežen kakršnokoli vidnejši rezultat. Na obeh straneh se je sicer pokazala dobra volja za sporazum, ki bi bil moral biti dosežen na gospodarskem, kulturnem in političnem področju v obliki kakršnega časovno omejenega modusa vivendi. Toda preko dobre volje niso prišli.

narodne socialiste, ker so izgubili pretežno večino svojih pristavev. V Avstriji naj bi se uvedel ostrejši protizidovski kurz, izdajati naj bi se pričeli nacionalistični listi, ki bi sicer zastopali atališke avstrijske neodvisnosti, vendar pa propagirali socialne, rasne in nekoliko tudi politične ideje nemškega narodnega socializma. Sklenila naj bi se posebna gospodarska in kulturna pogodba.

Pogajanja so se prekinila. Ni pa izključeno, da se bodo po poletnih počitnicah obnovila. V Berlinu se zavedajo, da jim je najbolj na poti avstrijski kancelar doktor Schuschnigg sam, ki neomajno vztraja pri svoji čisto avstrijski politiki in ki absolutno ne bo popustil od zahtev, da se Nemci nikoli ne bodo smeli vmešavati v avstrijska notranja politična vprašanja. Zaradi tega tudi od jesenskih razgovorov med zastopniki avstrijske in nemške vlade ne bo pričakovati mnogo uspehov. V Avstriji mora slej ko prej priti do novega notranjega političnega prevrata. Na Dunaju se zavedajo, da ga bodo Nemci v primeru končnega neuspeha mirne likvidacije sedanjih nesporazumljenj vsekakor forširali. Položaj je zaradi tega za Avstrijo izredno delikaten.

Povišanje cen pšenice

Ukrepi vlade za zaščito pridelovalcev pšenice

Beograd, 10. julija. AA. Po sinočnji seji ministrskega sveta je kmetijski minister Svetozar Stanković dal tole pojasnilo: Cene letošnje pšenice bodo iste kakor lansko leto. To pomeni, da bo znašala povprečna cena najboljšje potiske pšenice 126 in da se bo dvigala postopno do 140 Dln za 100 kg. V ostalih krajih, odkoder izvažajo pšenico, bo cena v razmerju z večjimi prevoznimi stroški in zaradi slabše kvalitete nekoliko nižja. Pooblaščen družba za izvoz deželnih pridelkov bo v kratkem objavila cenik za vse kraje, iz katerih pšenico izvažajo.

skoletni, ko so pri določitvi cene pričakovali mnogo manjši pridelek. Vrh tega se bo uvedla letos važna novost, namreč ta, da se bodo izdali ukrepi, ki naj zaščitijo pridelovalca pred morebitnim hudim izkoriščanjem, kar bo imelo za posledico, da bodo dobili višje cene, kakor poprej. Določena bo namreč cena, pod katero se ne bo smela kupovati pšenico od pridelovalcev. Kmetijski minister je dobil pooblastilo, da v soglasju z ministrom za trgovino in industrijo predloži ministrskemu svetu čimprej uredbi, ki bo urejala odkup pšenice. Zaradi eh ukrepov bodo pridelovalci pšenice letos na boljšem, deloma zaradi večjega letelka, deloma pa zato, ker bodo cene višje, kakor so bile doslej v enakih okoliščinah.

Italija in lokarnska konferenca

Zakaj ni bila povabljena tudi Nemčija

Pariz, 10. julija. r. Ker se je iz Rima izvedelo, da se bo Italija brzkone odzvala vabilu belgijske vlade in da bo sodelovala na prihodnji bruseljski konferenci lokarnskih držav, a le pod pogojem, da bo na konferenco povabljena tudi Nemčija, pravi agencija Radio v nekom svojem poročilu, da tudi v Parizu in Londonu žele sodelovanja na konferenci v Bruslju. Potrebno pa je, da Nemčija prej odgovori na znana angleška vprašanja, da se bo sploh vedelo, ali je pripravljena pristati na spravo. Zasedba Po-

renja ni ukinila garancij, kakor jih določa lokarnski pakt. Če pa Francija, Anglija in Belgija niso službeno povabile Nemcev na konferenco v Bruslju, se je to zgodilo pač zaradi tega, ker bi se vabilo Nemčiji smatralo kot tiho priznanje gotovega dejstva v Porenju, Anglija, Belgija in Francija imajo pač pravico pričakovati od Nemčije dokazov iskrene volje za sporazum. Če bi Italija vztrajala pri svojem pogoju, bi zatajila svoje obveznosti na osnovi lokarne pogodbe.

Van Zeeland je pesimist

Vojna nevarnost še vedno plaši evropske državnik

Bruselj, 10. julija. AA. DNB: Ministrski predsednik Van Zeeland je imel pred senatom govor o zunanjih politiki. Posebno je poudarjal, da obstoječe bližnje temne nevarnosti, ki so tako velike, da ni bil v skrbeh samo Bruselj, ampak tudi Ženeva. V Ženevi prevladuje vtis, da se vojna nevarnost

priljubljuje z gigantskimi koraki. Toda še je možnost, da se katastrofa prepreči. Belgija bo v zvezi z drugimi državami, ki sta je na tem ležeče, storila vse, da se nevarnost odstrani. Ob koncu je Van Zeeland dejal, da bo vlada nadaljevala svojo dosedanje politiko, ki sledi na pakta DNB.

Umik Anglije na Sredozemskem morju

Odhod angleških vojnih ladij in preklic sredozemskega pakta naj omogoči sodelovanje Italije v Bruslju

Pariz, 10. julija. AA. Vest, da je angleška vlada sklenila odločitvi del angleškega brodnjstva iz Sredozemskega morja, je bila v Parizu sprejeta zelo ugodno. Francoska vlada je uradno obvestila vladi v Londonu in Rimu, da meni, da so za Francijo prenehale veljati obveze, ki so bile svojačasno dogovorjene z angleško vlado glede medsebojne pomoči po čl. 3 in 16 pakta DNB. Te obveze so prenehale zaradi resolucije, ki je bila izglasovana v Ženevi in s katero so se tudi ukinile sankcije proti Italiji. Kar se tiče ostalih držav, ki so z Anglijo sklenile slične sporazume, je njihova stvar, da spremeni te obveze z izjavami, ki bodo odgovarjale njihovim interesom. Tukajšnji krogi menijo, da bodo ti ukrepi Francije in Anglije omogočili Italiji, da se lahko udeležijo sestanka lokarnskih ladij.

skih velelaj in sodeluje pri reševanju evropskih vprašanj. Pariz, 10. julija. AA. Pariški tujerstvi pišejo zelo obširno o odločitvi angleške vlade, da umakne svoje brodnje iz Sredozemskega morja. »Matine« piše, da nimata Italija sedaj nobenega razloga za to, da ne bi sodelovala na sestanku lokarnskih velelaj v Bruslju, in da ne bi mogla pristopiti k londonskemu sporazumu z dne 19. marca. »Echo de Paris« piše, da Anglija res umakne svoje brodnje iz Sredozemskega morja, vendar pa utrjuje svoje postojanke v Sredozemskem morju. »Petit Parisien« meni, da so izglede za uspeh sestanka v Bruslju zelo nejasni, ker Anglija še ni odpovedala mednarodnih pogojev, ki so bile sklenjene zaradi položaja na Sredozemskem morju tokom abesinske krize.

Nezadovoljstvo z egiptsko pogodbo

Konservativni krogi očitajo vladi izdajstvo angleških interesov

London, 10. julija. r. Vest o sklenitvi nove pogodbe z Egiptom, po kateri se bodo angleške čete umaknile iz Egipta ter bo Egipt dobil popolno samostojnost, so izzvale zlasti v konservativnih krogih veliko nezadovoljstvo. »Daily Mail« hudo napada vlado in poziva vse angleško javnost, naj se upre tej pogodbi, ki pomenja izdajstvo angleških interesov. Po mnemju lista ogroža ta pogodba baš sedaj, ko je nastopila v angleški zgodovini najbolj kritična doba, eno najvažnejših strategij.

nih postojank Anglije na Sredozemskem morju. V Egiptu odkrito priznavajo, da so napravili s to pogodbo mnogo boljše kupčijo, kakor pa so pričakovali celo pri pogajanjih z bivšo socialistično vlado. List poroča, da vlada zato v konservativnih krogih največje ogorčenje ter da bo morala konservativna stranka v zbornici desavurirati svojo lastno vlado, da prepreči to izdajstvo in izgubo najvažnejše postojanke vsega imperija.

Nenadna smrt poljskega delegata na medparlamentarni uniji

Budimpešta, 10. julija. AA. Davi je iznenada preminul senator dr. Löwenherz, član poljske delegacije na konferenci medparlamentarne unije. Pokojnik je bil podpredsednik poljske skupine medparlamentarne unije. Senator Löwenherz je večeraj sodeloval pri izletu, ki je bil prirejen v čast delegatov medparlamentarne konference. V svoj hotel se je vrnil ob 2. slijraj. Danes

danje poljske delegacije stopili v njegovo sobo in ga našli mrtvega. Sedel je na postelji napol oblečen. Mislilo, da ga je smrt presenetila med oblačanjem.

INOZEMSKÉ BORZE

Curk, 10. julija. Beograd 7.-, Pariz 20.2625, London 15.3275, New York 305.575, Bruselj 51.625, Mšam 24.10, Madrid 41.95, Amsterdam 208.625, Berlin 123.20, Dunaj 57.90, Praga 12.70, Varšava 57.70, Bukarešta 2.80.

Velike preglavice francoske vlade s stavkujočimi delavci

Če ne pride do mirne poravnave, grozi vlada z uporabo sile

Pariz, 10. julija. AA. Notranji minister Salengro je v socialističnem poslanskem klubu pojasnil način, kako bo vlada ravnala, da prepreči nadaljnjo zasedbo tovarn in drugih podjetij. Minister je izjavil, da bodo v podobnih primerih najprvo posredovali delavski delegati. Če ti ne uspejo, bodo posredovali nato župani z delegati. Če bi tudi ti ne dosegli zelenega uspeha, bodo posredovali župani s sindikalnimi organizacijami. Šele če bi se vse to ne obneslo, bo vlada rabila silo. Glavni tajnik socialistične stranke in minister brez portfelja

Paul Faure je glede nasilne zasedbe nekaterih tovarn in podjetij od strani delavstva izjavil, da je to postopanje posledica ogorčenja, delavstva, ki je zadnji čas mnogo trpelo. Toda kljub temu se to postopanje ne more odobravati. Vsi spori med delodajalci in delavci se morajo najprej reševati v prvi instanci pred razsodiščem, v drugi instanci pa pri delovnem ministrstvu. Na drug način se zakoni demokracije ne morejo spoštovati. Zasedanje tovarn je nezakonito delo.

Abesinska ofenziva

Pariz, 10. julija. w. Poročila iz Džibutija potrjujejo vest, da so Abesinci izvršili napad na železniško progo Džibuti-Adis Abeba, in sicer pri kraju Moijo, 80 km od Adis Abebe. Zveza z Adis Abebo je popolnoma prekinjena, ker so Abesinci preprečili telefonske vode. Vlak, ki je odšel iz Diredua v Adis Abebo, se je moral vrniti. Italijanske zasedbene oblasti so takoj zahtevale čete in oklopne automobile za zaščito železniške proge.

Suša v Ameriki

Newyork, 10. julija. z. Dosedanje število mrtvih žrtev strašne vročine se je dvignilo na 143. V severni Dakoti znaša temperatura 45 stopinj Celzija. V Kansasu se je pojavilo neizmerno število kobilic, ki delajo ogromno škodo na poljih. Sirijo se požari gozdov.

Huda eksplozija v angleškem arzenalu

London, 10. julija. r. V vojniotehničnem arzenalu v Woolvichu se je zgodila večeraj popoldne huda eksplozija, ki je zahtevala pet smrtnih žrtev. V tajnem laboratoriju so preizkušali novo eksplozivno sredstvo. Iz nepojasnjene vzroke pa je nenadoma nastala eksplozija, ki je poglajala v zrak ves laboratorij. Vodja laboratorija major Long in štirje njegovi sodelavci so bili ubiti. V bližini se je v času eksplozije mudila komisija višjih uradnikov vojnega ministrstva. Rešili so se le s tem, da so se takoj vrgli na tla. Kljub temu so trije dobili precej hude poškodbe. Le priselnosti nekaterih uradnikov se je zahvaliti, da ni ves zavod zletel v zrak. Z življenjsko nevarnostjo so vdrli v bližnji oddelk, kjer so bile neke zelo hude eksplozivne snovi ter jih spravili na varno. Ker je Woolvich zadnje tedne središče stavkovnega pokreta, sumijo, da gre za sabotažo. Oblasti so uvedle strogo preiskavo, vendar pa čuvajo podrobnosti o tej nesreči v tajnosti.

Schachtova politika: davek ali posojilo

Berlin, 10. julija. r. Nemški gospodarski minister dr. Schacht je naslovil na vse nemško industrijo poziv, naj da vse svoje v teku zadnjega poslovnega leta dosežene dobičke in rezerve za novo nemško notranje posojilo. To svojo zahtevo utemeljuje dr. Schacht s tem, da se je poživljevanje industrije omogočilo z državnimi sredstvi in z državnimi naročili. Zaradi tega je upravičeno, da država zahteva sedaj uslugo s strani industrije. Če bo industrija odklonila to notranje posojilo, potem pač vladi ne bo preostalo nič drugega, kakor da povzade davke. Industrija naj sedaj sama odloči: ali novi davki ali pa novo posojilo. Država potrebuje denar in ga mora za vsako ceno dobiti.

Nemiri v Palestini organizirani od zunaj

Izjava kolonijanskega ministra v spodnji zbornici

London, 10. julija. r. V spodnji zbornici je sinoči kolonialni minister Armsby-Gore odgovarjal na več interpelacij glede položaja v Palestini. Minister je izjavil, da je vrhovni svet muslimanov, ki sodeluje v arabskem pokretu, stalil nove zahteve. V splošnem pa je položaj neizpremenjen in takšen, kakor ga je opisal v svojem ekspoziciji meseca junija. Glede propagande, ki se vodi v Palestini s strani gotovih neprijateljskih držav, je minister potrdil, da taka propaganda obstoja, da pa iz razumljivih razlogov o tem ne more dati obširnejšega poročila. Vlada je storila vse, da to propagando onemogoči. Izjavil je le toliko, da so voditelji upornikov v Palestini dobili iz inozemstva znatna finančna sredstva za svojo akcijo. Lord Dumington je v zgornji zbornici predložil resolucijo, v kateri zahteva, naj vlada prepove židovseljevanje v Palestino vse dotlej, dokler poseben odbor ne prouči razlogov sedanjih neredov v Palestini.

vih razlogov o tem ne more dati obširnejšega poročila. Vlada je storila vse, da to propagando onemogoči. Izjavil je le toliko, da so voditelji upornikov v Palestini dobili iz inozemstva znatna finančna sredstva za svojo akcijo. Lord Dumington je v zgornji zbornici predložil resolucijo, v kateri zahteva, naj vlada prepove židovseljevanje v Palestino vse dotlej, dokler poseben odbor ne prouči razlogov sedanjih neredov v Palestini.

Kongres rumunske liberalne stranke

Rumunija mora biti na znotraj močna, na zunaj pa zvesta svojim zaveznikom

Bukarešta 10. julija. AA. Kongres liberalne stranke je potrdil izvolitev Konstantina Bratianu za voditelja stranke. Ministrski predsednik Tatarescu je izvoljen za glavnega tajnika stranke. S tem je določen za naslednika Bratianu kot voditelja stranke. Oba sta v svojih govorih podčrtala nezlomljivo zvestobo liberalne stranke do kraljevskega doma. Nato sta očitela pomembno vlogo, ki jo ima Rumunija v vzhodni Evropi.

Bratianu je v svojem govoru opozoril tudi na to, da je treba skrbeti za čim boljše državno obrambo Rumunije. Dejal je, da morejo mir Evrope varovati samo vojaško močne države. Rumunija mora biti močna, da bi zaslužila trajno zaupanje svojih zaveznikov in da bi jo njeni bivši sovražniki spoštovali. Samo na ta način bo lahko na-

ša država, je dejal Bratianu, premagala nevarnosti, ki jih utegne prinesiti že bližnja bodočnost. V skladu s tem mora Rumunija, nadaljevati svojo zavezniško politiko, ker je ta politika posvečena miru, kakor delajo za mir tudi vsi rumunski zavezniki, ker so njihovi interesi istovetni z interesi Rumunije. Na gospodarskem polju mora Rumunija izvajati politiko po načelu »Rumunija Rumunom«. Rumunija obenem priznava sodelovanje tujine pri izkoriščanju njenih prirodnih bogastev, odklanja pa posebno olajšave komurkoli.

Predsednik vlade Tatarescu je v svojem govoru po izvolitvi za glavnega tajnika stranke podčrtal med drugim velik pomen sestanka državnih poglavarjev Male antante v Bukarešti.

DNEVNE VESTI

— Posebna dovoljenja za uvoz našega blaga v Italijo. Naše trgovinsko ministrstvo je obveščeno, da so začele italijanske obmejne carinske oblasti s 1. julijem postopati po novem uvoznem režimu, ki deli države uvozne v Italijo na sankcionistične in na nesankcionistične. Za uvoz iz nesankcionističnih držav bodo dajale dovoljenja carinske oblasti same, za uvoz iz sankcionističnih držav, torej tudi iz Jugoslavije bo po potrebi posebno dovoljenje italijanskega ministrstva.

— Rudarski upokojenci, ki so bili iz političnih razlogov izgnani iz Nemčije in so jim zato nemške batovske skladišnice (Knappschaft) ustavile izplačevanje pokojnine, naj sporoče Glavni bratovski skladnici v Ljubljani, Vrtača 4-IL, pismeno ali ustmeno naslednje podatke: 1. ime, priimek in sedanje bivališče, 2. rojstni dan in leto, 3. ime Knappschafta, od katere so prejeli pokojnino, 4. iznos pokojnine v RM, 5. datum ustavitve izplačevanja pokojnine, 6. prejšnje bivališče v Nemčiji, 7. dan in vzrok izгона iz Nemčije.

— Pametni sklepi za naš tujski promet v Primorju. Včeraj je bila končana na Sušaku konferenca pomorskih turističnih zvez. Sprejeta je bila obširna resolucija, v kateri je v bistvu rečeno, da javna zborovanja in manifestacije ne smejo nikoli ovirati kopalskega življenja. Glede kopalskih obelov, proti katerim so nedavno napadli dalmatinski škofje, je treba intervenirati takoj in obzirno, vsekakor pa izključiti intervencijo nepoklicanih, kar bi sicer odganjalo tujce.

— Kongres mednarodne ženske zveze. V Dubrovniku se je mudila v sredo tajnica mednarodne ženske zveze Ana Kristić, da pripravi vse potrebno za kongres ženske internacionale, ki bo v Dubrovniku zadnje dni septembra. Na kongresu se zbere okrog 500 članice zveze, poleg tega pa še več sto žensk iz naše države in inozemstva, tako da bo zbranih okrog 900 članice ženskih društev.

— Svečana otvoritev doma na Komni. SPD je zgradilo na Komni nad Bohinjskim jezerom v višini 1520 m velik, lepo urejen planinski dom, stoječ na robu prostrane Kemne ob vzhodu Bogatina, od koder je krasen pogled na Bohinjsko jezero, na vso Bohinjsko dolino, Pršice, Tičarico, Triglav in Bogatinsko skupino. Dom ima centralno kurjavo, tekočo vodo in elektriko. V domu so štiri sobe z eno, 12 sob z dvema in 8 sob s štirimi posteljami ter dve moški in ena ženska skupna spalnica. Dom bo oskrbovan vse leto. Slovenska otvoritev novega planinskega doma bo v nedeljo 19. t. m.

KINO SLOGA, tel. 27-30
Ob 19.15 in 21.15 uri!
LEHARJEVA OPERETA
Ljubavne melodije
„Cio-Cio“
Jutri največja filmska senzacija sezone:
G — men
Izgovori: »Djuman«
Toliko senzacionalnih in napetih prizorov se niste videli doslej v nobenem filmskem delu!

— Trije izleti v najlepše in najzanimivejše kraje in na Jadran priredi Zveza za tujski promet v Sloveniji v letošnji sezoni. Prvo polovanje se je pričelo 7. t. m., drugo bo 11. avgusta, tretje pa 8. septembra. Izletniki si ogledajo gradove, kmetke, naselbine, srbke narodne običaje, klapove, starosrbske samostane in cerkve in zgodovinske kraje in znamenitosti. Ohrisdo in Skadersko jezero, morska letovišča in kopališča, orientalske zanimivosti itd. Cena vožnji je Din 2005 za osebo in v tem so vrčnani vsi stroški. Prijave sprejema Putnik v Ljubljani. Celja in Mariboru.

— Idrjanci in prijatelji. V nedeljo bo odhod v Žiri ob 5. s prvim izletniškim vlakom do Škofje Loke. Železniško karto naj kupi vsak sam. Kolesarji se odpeljejo že ob 4. izpred Pivovarne. Ob pol 6. odhod iz Škofje Loke. Na Visokem bodo izletniki izstopili in šli na grob pisatelja Ivana Tavčarja. Na grobu bo govoril Zorko Prelovčič. Oklet Ljubljanskega Zvona bo zapel Prelovčičev »Poljana toča«. Ob 8. prihod v Žiri. Pozdravi in razhodu. Ogled žirov in kopanje v Sori. Zaradi prehrane naj se izletniki držijo navodil vodstva. Zbor popoldne ob 15. Program sestanka bo zelo pester. Sodeluje oklet Lj. Zvona pod vodstvom Dorote Matula in C. Hermanov br. Po programu bo prošla zabava s plesom. Odhod iz Žirov po dogovoru. Izlet in gostovanje v Žireh bo največji praznik za idrijance živete v Jugoslaviji in v Zirovce same. Tudi žirovci ne bodo izostali, saj se naše brhke idrijanke v Žireh vajo pripravljajo, da jih bodo napravile zadostno število, prijetno idrijank, z okusno »bakalot«. Prijave za avto sprejemanje se danes in jutri v trgovini Ivan Železnikar na Marjiniem trgu.

— Razpis književnih nagrad. Mladinska matica raspisuje za svoje redne publikacije dve književni nagradi in sicer: 1. Nagrado v znesku 2500 Din za najboljši izvirni umetniški in vzgojni spis, ki bi bil primeren za mladino od 10. do 14. let. Obseg ca. 5 tiskanih pol. 2. Nagrado prav tako v znesku 2500 Din za spis, namenjen otrokom od 6-9 let. Snov poljubna. Obseg ca. 4 tiskane pole. Nagradjena bodo samo dela, ki so zrela in primerna za tisk. Ta dela bodo tudi običajni honorar. Sprejemajo se le tipkani rokopisi, poslani po pošti, ki naj se dopoljujejo pod psevdonimom. Isti psevdonim naj nosi tudi zaprta kuverta, katera pa naj vsebuje le kontrolno številko brez imena in naslova avtorja. Naslove in imena sporočijo tajništvo Mladinske matice tekmovalci šele po presoji, ki bo objavljena v »Učiteljskem tovarštvu«, da se jim lahko vrnejo rokopisi oziroma izplača nagrada. Zaradi identifikacije naj navedejo tedaj konkurenti se psevdonim in kontrolno številko. Rokopise sprejema do 1. januarja 1961. tajništvo Mladinske matice v Ljubljani, Franciskanska ulica 6, kjer se dobijo tudi podrobnejše informacije.

— Nesreča znanega sportnika Grilec. Dologetnemu pravku Jugoslavije v skokih, znanemu sportniku Grilec se je pripetila v tokih v Karlovcu nesreča. Škočil je z 10 m visokega skalnega stolpa, zadet z glavo ob desko in padel v vodo onesvečen. V zadnjem hipu je namreč opazil v vodi otroka in v strahu, da ne bi skočil nanj, se je ho-

tel zadržati na stolpu, kar se mu pa ni posrečilo. Ko so ga potegnili iz vode, je krvavel na glavi, pa se je takoj zavedel. Svoje rojake v Sloveniji obvešča, da se ni treba bati zanj, ker njegove poškodbe niso težke.

— Izostanek izletniških vlakov na progi Zagreb-Rogaška Slatina. Pričenski odsek delje 12. t. m. izostaneta ob nedeljah in praznikih na progi Zagreb gl. kol.-Rog. Slatina izletniški vlak štev. 2136 z odhodom iz Zagreba glav. kol. ob 12.29, in prihodom v Rogaško Slatino ob 14.56 ter v obratni smeri izletniški vlak štev. 2127 z odhodom iz Rogaške Slatine ob 20.37 in prihodom v Zagreb glav. kol. ob 23.10.

— Milijonska škoda poplave v Zagrebu. Samo večjim zagrebškim trgovcem je napravila nedavna poplava za dober milijon škode, skupna škoda je pa seveda mnogo večja. Mnogi trgovci škode še niso prijavili. Navdušenje filmske igralke Camille Horn za Dalmacijo. V Splitu se mudi že več dni skupina filmskih igralcev in režiserjev, ki delajo za znano berlinsko filmsko podjetje Lloyd Tobis Evropa film. Med njimi je tudi slavna filmska igralka Camilla Horn, ki je zelo navdušena za Dalmacijo in pravi, da bo odšel vsako leto preživela počitnice na našem Jadranu.

— Neljube pomoči je zakrivil včeraj tiškarski škrat, ko je napravil iz skupščine JUU skupščino JNS. Napako so pa čitatelji itak lahko sami popravili, ker je bilo iz članka razvidno, da gre za zlorabljen naših učiteljev.

— Sušak je dobil hidroavijon. Agilni sušaki Aeroklub je dobil včeraj svoj propagandni hidroavijon, za katerega zgradi poseben hangar. Hidroavijon bo prirejal propagandne plete po našem Primorju.

— Senzacionalen izum našega državljanca. Nikola Gaurina z otoka Raba je baje skonstruiral novo ladjo, ki ne bo potrebovala niti vijaka, niti krmlila. Njegov izum je bil v zaščito patentni urad in patent je vzel dan že lani 1. decembra.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno, spremenljivo vreme, kasneje se bo najbrž zopolj zjasnilo. Včeraj je deževalo v Ljubljani. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 35, Skoplju 34, Sarajevu 33, Rogaški Slatini Zagrebu in Splitu 32, Mariboru 30, v Ljubljani 29.5. Davi je kazal barometer v Ljubljani 759.4, temperatura je znašala 17.2.

— Grozen zločin zverinskega cigana. Split-ska policija je našla na parkniku, ki je pripeljal iz Metkovića 13-letno deklico Ljubico, ki je preživela 10 let pri neki ciganski družini in prepotovala z njo vso Evropo. Orožniška postaja v Poljci je aretirala o bin-kostih cigana Jovo in njegovo ženo Milko, pri katerih je deklica živela. Pri isti ciganski družini so bili še trije otroci, vsi tuji in ugrabljeni. Nekega dne je cigan Jovo ugrabljenemu dekcu Jovici našel v oči stopljenega svinca, potem mu je pa s sekuro na farmi odsekal obe ročici, da je postal paraboljen in da je z njim lahko beračil po svetu.

— S sleparijo si je hotel pomagati. Splošno senzacijo je vzbudila v Sisku vest, da je zapleten šolski nadzornik Migič v čudno afero z izsiljevanjem tisoč dolarjev za žetev. Mož je pa oženjen in ima tri otroke, dva sinova študirata že na visoki šoli v Zagrebu. Baje je izvalil denar od neke naivne žene iz okolice Djakova, ki je objavila v novinarski oglaš. da išče moža okoli 50 let, češ da ima precej denarja. Tega se je polakomnil šolski nadzornik, da bi si pomagal iz denarne stiske. Naivna žena mu je dala denar, kmalu je pa spoznala sleparja in ga ovdadila policiji.

— Samomor mladega gostilničarja. V Suhotici se je v noči od srede na četrtke ustril v priho svoje družine in osebja mladi gostilničar Stevan Bačič. V maju se je seznanil z artistko Jelisavo Hunyadi, hčerko znanega subotškega violončla, in se zaročil z njo. Domači so seveda nasprovali tej zvezi, tem bolj, ker se je govorilo po mestu, da zahajajo k Jelisavi drugi moški in da je sploh zelo razuzdana. V sredo so preleteli Jelisavo, ki je povedala to svojemu zaročniku. Razjarjeni Bačič je hotel postreliti vso svojo rodbino, pa si je premislil in si pogl kroglo v glavo.

— Iz Ljubliane
— Ob lastni odhod UJNZB v Ljubljani prikloni naprosila hišne posameznice, da ob priliki kongresnih dni danes jutri in v nedeljo, izobesijo gostom na čast zastave.

— Na ribjem trgu je bilo danes zopet nekoliko več življenja, ker ni bilo vroče kakor prejšnje dni. Zdaj se ribe zelo hitro pokvarijo in največji škodjivec je sonce. Naš ribji trg bi moral biti polni na hladnejšem prostoru, v popolni senci. Morda bi bil res najboljši prostor zanj v Ribji ulici, kjer je bil ribji trg že njega dni. Tam je dopolne semca in je tudi sicer mnogo bolj hladno med debelim zidovjem kakor na odprtem Pogacarjevem trgu. Na tem trgu poleti sploh ni dovolj prostora za ribji trg, ker prodajajo tam tudi sadje na debelo, ki ga je včasih na trgu na vagono ter so ribe vprav zabarikadirane z njim. Tudi danes trg ni bil posebno dobro založen z ribami. Izmed morskih so prodajali samo skuše in sardelice. Golčice, male skuše, so prodajali po 16 do 18 Din, velike pa po 22 Din. Sardelice je bilo nekoliko manj in prodajali so jih po 12 Din. Med sladkovodnimi ribami je bilo precej postvri, ki so po 40 Din kg, kakor vedno. Že dolgo časa nismo videli na trgu lipana; danes ga je bilo nekaj komadov in so ga prodajali po 28 Din. Škuše so bile kakor vedno po 22 Din in po nespremenjenih cenah so prodajali tudi kline, in sicer po 16 Din. Danes je bilo na prodaj precej žabjih kračkov, kar je nekaj izrednega poleti. Kaže, da so na Barju neiztrpne žabe »farme«.

— Oračnova gospodinja Marija Kajtna je v sredo umrla stara šele 30 let. Včeraj je bil njen pogreb z zelenega hriba, kjer je po d. Oračnovi zadnji želji živela kot previjkarica z vsem preokrajano. Sedanja lastniki d. Oračnovega velikega premoženja so prav te dni izpolnjevali oporoko tudi napram tej dobrotinici nekdanji zvesti kuharici in gospodinjici.

— Izpopolnjevalni telovadnici tečaj za učitelje narodnih šol priredi banška uprava od 24. do 29. avgusta. Tečaj se bo vršil v telovadnici državne učiteljske šole v Ljubljani in sicer le v tem primeru, ako se

priglasijo vsaj 20 učitelje. Tečajnice se vzdržujejo same. Prijave naj se pošljejo neposredno banški upravi, prosvetni oddelk najkasneje do 10. VIII. Prijavitelkam se bodo pravočasno dostavila nadaljna navodila o tečaju.

— Ljubljanski Sokol obvešča, da se vrši do preklica redna telovadba posameznih oddelkov na letnem telovadišču v temle času; člani in moški naraščaj v torkih in petkih od 18.30 do 19.30 članice v ponedeljkih in četrtkih od 19.30 do 20.30. Ženski naraščaj pa ob istih dnevih kot članice od 18.30 do 19.30. V primeru slabega vremena je redna telovadba na iste dneve in ob istem času v telovadnici.

— Iz Zrtev pretepa. V neki gostilni v Zg. Siški je sredi popivala družba delavcev, ki so se jeli prepirati. Eden se je slednjič razkačil in planil nad brezposelnega elektro-monterja Ivana Mlakarja, doma iz Cerkelj na Tolminskem in ga prav po mesarsko obdelal s nožem. Potem so pretepači pobegnili v noč, dočim so vsega okrvavljenega Mlakarja spravili najprej na stražnico, nato pa z reševalnim avtom v bolnico. Mlakar ima težke poškodbe na glavi in po životu. Napadalec policija zasleduje.

— Iz V klet je padla. Metka Čukova, hči zabojske, stanujoča na Zaloški cesti 22, je sredi padla doma na stopnicah in priletela z viška naravnost v klet. Dobila je težke poškodbe na glavi in so jo morali prepeljati v bolnico.

KINO UNION, tel. 22-21
DANES POSLEDNJIČ
ob 19.15 in 21.15 uri
2 x ZAROCEN
Burka najbolj komičnih zapletljiv, ki vzbujajo salve smeha!
FRITZ KAMPER
Lien Deyers in J. Tiedtke
Najboljše razvedrilo dneva!
JUTRI: PAUL KEMP JUTRI: Sramežljivi Casanova

— Iz Eksplozija v bakteriološkem zavodu. V bakteriološkem veterinarskem zavodu v Ljubljani, ki je prišlo dopoldne do hude eksplozije. Eksplozija je nastala v aparatu za sterilizacijo, vendar eksplozija ni povzročila več nesreče.

— Iz Kopalne obleke, krasne bluze in razno damsko perilo ima v lepi izbiri trdnika Miloš Karničnik, Stari trg 8.

— Iz Pozor. Nocoj ob 20. na svidenje v Radion posvetovalnici, Mestni trg 23. Predavanja, kino, darilo, brez vabil, brezplačno.

Iz Škofje Loke

— Popravite, dokler je čas! V Relečah bodo zidali novo šolo. Vsakdo, ki mu je pri srcu napredek našega šolstva, bo ta korak pozdravil, saj gre za našo dečo. Druga pa je stvar z učiteljskimi stanovanji. Zdi se, da hoče rešiti krajevni šolski odbor prav po isti poti, kakor je šel svojčasno škofojloški, ko se je za vse našo denar, samo pri stanovanjski zgradbi za učiteljevo se je za čuda štedilo, da so potem nastale spake, ki jim pravimo sobe. Prav isto je sedaj v Relečah, kjer bodo gradili tudi stanovanja za učitelje, toda takšna, da zopet ne bodo ustrezala stanovanjskim zahtevam. Naše mnenje je, da se ni nič zamujenega in se načrt v loiki še vedno lahko popravi, da bodo dobila stanovanja obseg, ki človeku pripada. Sicer pa je to tudi v interesu občine same, ki bo potem, ko bo izšel pravilnik k zakonu o narodnih šolah z natančnimi določbami glede stanovanj, v kolčivem položaju, kam s sobami, ki v sedanjem obsegu prav gotovo ne bodo ustrezale določbam pravilnika.

— Tihotapstvo je nevarna reč. Da je res tako, bo občuti na lastni koži tudi neki kurjač državnih železnice iz škofojloške okolice, ki se kljub strogim prepovedim ni ogegel odpovedati tej strasti. Možakarja, ki so ga baje imeli že dalje časa na sumu, so zalotili, ko je hotel vtihotapiti v Jugoslavijo 18 m svile. Blago so mu seveda vzeli, druge sitosti v zvezi s tihotapstvom pa se še prično.

Radioprogram

Sobota, 11. julija
12: Plošča za ploščo — pisana zmes pesmic veselih in godbe za ples. — 12.45: Poročila, vreme. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Plošča za ploščo — pisana zmes pesmic veselih in godbe za ples. — 14: Vreme. — 18: Za delopust! (igra radijski orkester). — 18.40: Pogovor s poslušalci. — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Masenat: Slike iz Alzacije. Nedeljsko jutro. Kréma, Pod liparji. Nedeljski večer (londonski simf. orkester na ploščah). — 20.10: Zunanji politični pregled. (g. dr. Al. Kuhar). — 20.30: Pester spored. Nastopijo: gdč. Jelka Igličeva z radijskim jazzom, g. Ciril Rakuša s šalami in harmoniko, vmes teko plošča in čl. rad. ig. druž. izvajajo skeč »Huda krič po Čehovljeh«. — 22: Čas, vreme, poročila. — 22.20: Radijski jazz.

MALI OGLASI

osebda 0.50 para, davek Din 3.—, osebda 1 Din, davek 3 Din.
preklic!
Za pisane odgovore glede malih oglasov je treba priložiti
zanatlo — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek 3.— Din
Najmanjši znesek 3 Din

KLISEJE

Jugografijska
SV. PETRA NASIP SI 73

PRODAM

Beseda 50 par. davek 3.— Din
Najmanjši znesek 3 Din

DOPISI

Beseda 50 par. davek 3.— Din
Najmanjši znesek 3 Din

Delo in zahteve našega učiteljstva

Danes se je pričel v Ljubljani VI. letni občni zbor banovinske sekcije JUU

Ljubljana, 10. julija.

Danes se je zbralo učiteljstvo naše banovine v Ljubljani na VI. letnem občnem zboru banov. sekcije JUU, ki se je pričel ob 10. v Delavski zbornici. Priprave za občni zbor so bile končane že včeraj in dnevalni red se je v tem pogledu spremenil, ker je bila že včeraj seja predsednikov sreskih društev.

Ob 10. je otvoril občni zbor predsednik Ivan Dimnik s programatičnim govorom, ki je v njem orisal delo našega učiteljstva in tudi naglasil njegove zahteve, ki se za nje bori njegova stanovska organizacija. Med drugim je dejal, da življenje zahteva danes od učitelja močne osebnosti, kar zahteva od njega še več, pa tudi splošna državna politika. Na tej osnovi je zadnji glavni občni zbor učiteljskega združenja JUU sprejel deklaracijo o smeri stanovske politike. Deklaracija je odločno zahtevala smer delovanja in stremjenja stanovske učiteljske organizacije.

Lani je učiteljska organizacija imela največ dela v obrambi gmočnih in tudi moralnih pravic učiteljskega stanu. Mnogo dela so izvršovali uredi o draginskih dokladah ter so se vedno odločno zavzemali za stalnost učiteljstva. Govornik je posebno naglašal, da je treba zelo okrepiti stanovsko zavest učiteljstva, kar se je izkazalo zlasti zadnje čase. V organizaciji pa mora vladati popoln demokratski duh, svoboda vesti in miselja, svoboda načelne, stvarne in dobrotne kritike.

Govornik je točno opredelil, kakšna bo njihova organizacija. Učiteljstvo je treba pripraviti, da življenjski interesi stanu in šole zahtevajo skupno stanovsko politično organizacijo. Nikakor pa se ne smejo dovoliti da bi se uprava naših stanovskih organizacij opredeljevala po plemenskih ali verskih vidikih in da bi se s tem vnašala ta vprašanja v stanovsko organizacijo.

Dandanes se učiteljska organizacija ne more posvečati samo šolskim vprašanjem ter ne sme puščati vseh drugih vprašanj na strani. V tesnem stiku mora biti z življenjem in šolo. Zato učitelji v javnem pogledu ne morejo ostati brezbržni. Sodelovati morajo pri vseh socialnih in državnih vprašanjih. Predvsem se učitelja ne sme izločiti od sodelovanja pri reševanju vprašanj, ki se tičejo njegovega strokovnega dela in ki so v zvezi z njegovim socialnim življenjem. Učitelji hočejo braniti odločno svojo svobodo, ne da bi se jim bilo treba bati persekucij, da se bodo lahko svobodno udeleževali javno po svojem prepričanju brez vsakega pritiska. To zahtevajo tudi za svoje kulturno udejstvovanje in opredeljevanje. Od vseh članov JUU pa zahtevajo ne glede na svoje prepričanje, da na vseh pristojnih mestih odločno zastopajo skupne interese učiteljskega stanu ter se odločno upro proti vsakemu poizkusu p rsekucij. Nadalje zahtevajo tudi svobodo za svoje udejstvovanje izven šole. Učiteljstvo mora dvigniti po vsej državi svoj glas za popolne državljanske pravice. Učiteljstvo mora prevzti na se iniciativno delo za šolske reforme ter zahtevati, da se uveljavijo v šolski zakonodaji modern načela. Zato s bodo morali intenzivno posvetiti projektu zakona o narodnih šolah.

Čas je, da učiteljstvo najodločnejše zahteva, da se mu vrne kot uradnikom vse izgubljene pravice in se vzpostavi v pragmatičnem pogledu stanje iz leta 1923.

Od bodoče demokracije učiteljstvo pričakuje večjega upoštevanja strokovnih korporacij in organizacij, kar je potrebno predvsem za povzdigo stroke, uprave in strokovnega dela.

Naše učiteljstvo se je udeleževalo mednarodne učiteljske akcije ter je bilo v zvezi z učiteljsko internacionalo v Parizu. Pripravljalo je tudi mednarodni učiteljski in pedagoški kongres v naši državi, ki bi nam bil lahko v ponos. Kongres bi bil avgusta v Beogradu, toda na največje obžalovanje se ga morali v zadnjem trenutku odpovedati, ker niso imeli dovolj moralnih garancij in ker se ni vodil račun o tradicionalnem nesporne nacionalizmu jugoslovenskega učiteljstva.

Predsednik je po svojem govoru predlagal udanostni brzojavki Nj. Vel. kralju Petru

knezu namestniku Pavlu in pozdravne posvetnemu ministru in izvršnemu odboru v Beogradu. Pozdravil je zastopnika prosvetnega oddelka banke uprave dr. Vidmarja ter ga prosil naj tolači zahteve učiteljstva na pristojnem mestu glede premeščanja in nameščanja učiteljskega disciplinskih postopkov in glede zunanje udeleževanja ter svobode učiteljskega stanu.

Predsednik verifikacijskega odbora M. Kumelj je podal poročilo, po katerem je prisostvovalo občnemu zboru 61 članov.

Izvoljeni so bili naslednji odseki: gospodarski, finančni, odsek za tisk, šoleko-upravni odbor, stanovsko politični odsek, odsek za javno udejstvovanje, pevski zbor itd.

Občni zbor se bo nadaljeval popoldne ob 14. na učiteljski šoli. Kongres bo trajal še jutri.

Konferenca Balkanske zveze na Bledu

Ljubljana, 10. julija.

Z dopoldanskim brzojavkom, ki je prišel v Ljubljano skoraj z enournu zamudo, se je pripeljal v Ljubljano odnoso na Bled ministrski predstavnik g. dr. Milan Stojanović, da se udeleži konference BZ.

Snoči so prišle na Bled za turška, rumunska in jugoslovenska delegacija, ki šteje po 10 članov, grška pa 4 člane. Rumunska delegacija vodi šef odseka v ministrstvu za železnice Tabakovski, ki je prišel s svojo hčerko. Ostali delegati so: bivši minister Teodorescu, Christu, Marianu, inž. Penescu-Kertch, Dimitrescu, ki zastopa Rumunijo tudi pri MZ, Stojkovič, prof. višje akademije za trgovino in industrijo Mihailopol in Luigi Benzin. Grški delegacij tvorijo: bivši minister Karitakys, univerzitetna profesorja Korons in Zolotas in tajnik v zunanjem ministrstvu Hadji Vasili. Turško delegacijo vodi ravnatelj v turškem zunanem ministrstvu Bedi Arbel, delegati pa so: Rafad Jegar, šef oddelka v prometnem ministrstvu, Halid Hazni, Mehmed Ali Begama, Atis Kar, svetnik v ministrstvu za kmetijstvo Sinoci Cisar, stalni tajnik turške delegacije gospodarskega sveta Balkanske zveze in Birhan Vilni, podpredsednik oddelka v gospodarskem ministrstvu. Jugoslovenski delegati so: načelnik gospodarskega oddelka dr. Predić, pomočnik generalnega ravnatelja drž. žel. dr. Cugmus, Penović, svetnik zunanega ministrstva Nikodije Jovanović, šef oddelka za turizem Grgasović, dr. Todorović, uradnik trgovinskega ministrstva Bona in Tonić ravnatelj Putnika Brokuš in načelnik carinskega oddelka v zunanjem ministrstvu Radulović. Konferenca se bo vršila v veliki dvorani Kazine.

— Vavpotičevo truplo najdeno
Kamnik, 10. julija.

Dvorski lovec so davi našli na Kalčki go. ri v tako zvani Kurji dolini truplo ponesrečenega turista Srečka Vavpotiča iz Kamnika, ki so ga pogreli že ob 18. junija. Pred dnevi so ga našli turisti, njegove opate, kar je potrjevalo prve vesti o nesreči. Truplo ponesrečenega mladega turista bo dopravili popoldne v dolino.

Z Zidanega mosta

— Prolava obletnice zgraditve koče na Lisci, Posavska SPD s sedežem na Zidanem mostu je proslavila v nedeljo obletnico zgraditve koče na Lisci. Številni lepaki in notčie v časopisih so privabili mnogo izletnikov, ki so prišli iz Dolenjega Zasavja, pa tudi iz Celja in Ljubljane, zlasti pa iz Zagreba. Nekateri izletniki so ostali na Lisci še preko nedelje.

— Pomota v Kolmanovem žepnem voznom redu. Opozorjamo vse številne izletnike, ki prihajajo na Lisco, da se brzojavka štev. 1, ki odhaja iz Ljubljane ob 4.35 redno ustavlja tudi na Bregu (4. min.) kar ni zabeleženo v Kolmanovem malem žepnem voznom redu, ki je stopil 15. maja v veljavno. Omenjeni brzojavka prispe okoli 6 ure na Breg, odkoder je le še dve uri hoda na Lisco.

Makulturni papir prodaja

uprava „Slovenskega Naroda“, Ljubljana, Knafljeva ulica štev. 5

Narodna tiskarna LJUBLJANA

KNAFLJEVA
5
IZVRŠNE VRA
TISKARSKA
DELA
TISK
»PRIPOROČA«

ZA CROJ NARODNE

J. K.
dvignite pismo v upravi Naroda
6. R. Sonja.

Ribnica na pragu velikega praznika

V proslavo 30 letnice Sokolskega društva odkrije v nedeljo spomenik kralju Aleksandru

Ribnica, 10. julija.

So te poteka, kar se je porodila misel ustanovitve Sokola v našem prijaznem trgu. 30 let nesebičnega plodnega dela je storjena v korist našega rodu in ko slopamo v bodočnost »mo si zastavi vprašanje, kako pa naj bolje proslavimo naš jubilej? Prevalovalo je mnenje, da naj postavimo spomenik, ki naj simbolično prikazuje, za kakšni mi ideali je naš 30-letno delovanje, ki pa naj tudi obenem prikazuje bodočnosti, katera pota bo treba ubrati, da dosežemo naša stremjenja višek popolnosti.

Vsa naša sokolska družina se je enodušno oprijela načrta, da lepše in pomembneje ne moremo proslaviti našega praznika, kot da postavimo pred Sokolskim domom bronast spomenik našemu kralju mučniku, ki nam je bil vedno blesteča zvezda vodnica, ki je bil do potankosti prejel onega vzvišenega jugoslovanskega-sokolskega duha, neobhodno potrebnega, da napravimo našo lepoto očetnjo tako srečno, kakor so si jo zamislile one legije borcev-dobrovoljcev, iz čijih kosti in krvi je bila zgrajena.

Ponudil se nam je br. Repič Franjo, akad. kipar, da nam izdela umetnino, predstavljajočo kralja blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Udeležitelja.

Z vsa vsemno smo se lotili denarne zbirke, od brata do brata, od sestre do sestre in

v enem tednu je nabiralna polja dosegla višino, da se je odbor brez skrbi lotil predlaganega načrta.

In danes se skoraj vsa naša dolina mrzlično pripravlja in pričakuje naš praznik, vse hiti in stremi za tem, da kar najdostojnejše proslavimo naš praznik pod pokroviteljstvom dr. Pero Zeca, namestnika kraljevihi namestnikov in senatorja.

V noči od torka na sredo pa smo se lotili postavljanja spomenika. Pod spretnim in poštvalnim vodstvom br. Repiča so vlekli ogromni škripci težke kocke na svoja mesta in v prijetnem nočnem hladu je šlo delo hitro od rok. Ko pa je zasedel svoj kamenniti prestol še bronasti lik našega nepozabnega pokojnega kralja, so vsi prisotni oostmeli nad krasoto celotne slike. In marsikomu so solze zalile oči ob spominu nani, ki nam ga je prekruta usoda s pomočjo zločinške roke ugrabila baš v največjem razmahu njegovih življenjskih cil, stremečega za mirom in procvatom domovine.

Moister br. Repič je položil v poverjeno mu delo svojo dušo. Ves izraz lica, vsaka poteza okrog ust in tudi široka gesta rok nam prikazuje našega brata kralja v vsej oni resni milini, kakor smo ga gledali pred 12 leti v našem trgu in s katero je hodil med svoj narod, vedno nasmejan in odkrito izražajoč v obrazu svojo plemenitost, ki jo je nosil v svojem srcu. Ves trg oduslavljen čestita mojstru Repiču na prekrasno uspelem delu.

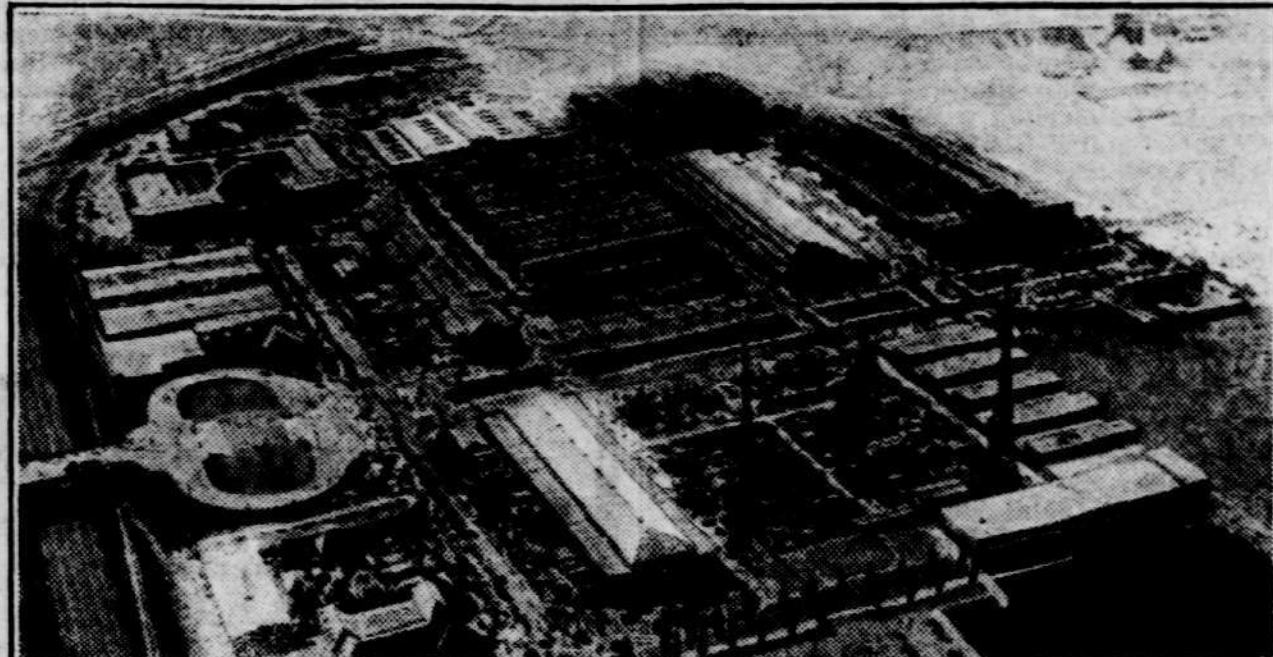
V nedeljo odkrijemo ta naš spomenik sokolske hvalečnosti! Ze v soboto ob 17. uri pričakamo pred Sokolskim domom pokrovitelja naše slavnosti dr. Zeca. Ob 20.30 krene naša godba po trgu in ob 21. uri bo slavnostna akademija v počastitev 30-letnih članov. V nedeljo ob 5. uri bo budnica, ob 8. skušnje vseh oddelkov, ob 9. poklonitev članstva na grobu prvega starostea društva br. dr. Schifferja, ob 9.30 sprejem goslov na kolodvoru in ob 11. uri slovesno odkrije spomenika pred Sokolskim domom. Ob 15. bo slavnostna povorka po trgu, ob 16. pa javna telovadba in po tej narodna veselica.

Na podlagi odloka prometnega ministrstva ima vsak posestnik naših slavnosti od 9. do 14. t. m. polovično vozino po železnici. Na odhodni postaji kupite poleg vozovnice še rumeno železniško izkaznico (obrazec K 13), ki velja po potrditvi našega društva za brezplačen povratek. Zaprošili smo tudi za preložitve lovnega vlaka, kateremu bo priključeno nekaj osebnih voz z odhodom proti Ljubljani prilično ob 21.30. Rešitev te naše vloge bomo objavili na dan naše prireditve, eventualno še po dnevnem časopisu. Do sv. denja — Zdravo!

gi »Carmen« v Baltimore tako odločno bori la z Donom Jose v tretjem dejanju, da je padla in si zlomila roko. Vse pravice do demokracije je pa izgubila žena z visoko številko Ana Sage, splošno znana kot »rdeče oblečena«, kajti z obliko je označila policistom, da je spremljevalka zloglasnega tolovaja Johna Dillingerja. Omogočila je bitko pred kinom, v kateri je bil Dillinger ustreljen. Zato je dobila 3.000 dolarjev nagrade in ustanovila s tem denarjem nočni lokal v mestu Gary država Indiana. Ker pa ni imela domovinske pravice v Ameriki, so jo nedavno izgnali v Rumunijo. Njen mož in sin sta pa ostala v Ameriki. Ves njen odpor proti deportaciji je bil zaman.

Končno naj omenimo še damo, o kateri pišejo ameriški listi, da niso izdale morskemu pošasti subtropičnega morja prezidenta očeta, mučim se na kratkem oddihu na čarobnih Bahamskih otokih. Franklin Delano Roosevelt se je prerinil skozi množico fotografov na mostiček parnika »Carinthia« baš v zadnjem hipu, da mu ni odplul pred nosom z lepo plavalasko Ethel du Pont. Na tem bi ne bilo nič posebnega, da ni lepa Ethel obenem nečakinja najhujše Rooseveltove nasprotnice predsednice Lige svobode Irene du Pont.

Zgodovinska znamenitost se umakne velesejmu

Tehniški velesejem v Leipzigu zavzema že zdaj za naše razmere naravnost ogromen prostor, vendar je pa še preveč na tesnem in zdaj so sklenili razširiti ga. V ta namen bodo porušili na jugu Leipziga zgodovinsko poslopje tako zvani »Thomberger Rittergut«. To 200 let staro poslopje je zgodovinska znamenitost, saj je služilo v bitki narodov pri Leipzigu leta 1813, ki je prinesla konec francoskega gospodstva nad Nemčijo in Avstrijo, Napoleonu I. za začasni glavni stan, odkoder je vodil strateške operacije.

Zadnje dni avgusta bo jesenski velesejem v Leipzigu in v njegovem okviru bo prirejena tudi velika gradbena razstava na prostranem razstavišču na prostem in v štirih velikih paviljonih. V glavnem paviljonu bo razstavljen gradbeni material, se stavni deli in gradbene potrebe. Zanimiv bo zlasti lesni oddelk in oddelk za uporabo plina. Posebno bogato bodo zasto-

pani poleg najvažnejšega gradbenega materiala opeke, cementa, heraklita, vseh vrst kamna itd. stediščni in peči, pa tudi v drugih predmetih gradbenih potrebščin in opreme bo velika izbira. Na prostem bodo v pogonu različne naprave modernega stavbarstva. Naslednji paviljon bo zavzela večina razstava »Umetnost in obrt v stavbarstvu«, prirejena po nemški obrtni zvezi na pobudo državne zbornice za upodabljanje umetnosti.

Razstava »Iz nemškega naseljenjstva« bo letos razširjena in izpopolnjena. V paviljonu kjer bo razstavljen jeklo v stavbarstvu, bo posebno zanimiv oddelk, kjer bo prikazana vloga jekla v obrambi pred napadi iz zraka. V zvezi z jesenskim velesejmom v Leipzigu se pripravljajo razna zborovanja arhitektov, gradbenikov in obrtnikov. Leipziški jesenski velesejem se prične 30. avgusta.

Usmrtilitev ugrabitelja

V Me Alestru v Oklahomi so usmrtili te dni 37letnega Arthura Goocha. Na smrt je bil obsojen, ker je ugrabil dva tesaška policijska stražnika. Obesili so ga v državni kazalnici in to je bil prvi primer usmrtilite zaradi ugrabitve pod federalnim, tako zvanim Lindberghovim zakonom. Zločinca je obesil Riche Owen, ki je usmrtil na električnem stolu že 53 zločincev, z obešanjem pa ni še nikoli imel opravka.

Obsojenec je prišel sam k vešalom, ne da bi ga bil kdo podpiral. Obesanje je šlo hitro in gladko. Prisostvovalo mu je okrog 300 radovednežev, med njimi osem žensk. Gooch je bil mesarski pomočnik in njegova zadeva je šla skozi vse instance. Dvakrat je bil vložen priziv na vrhovno sodišče, končno pa prošnja za pomilostitev. Predsednik Roosevelt je pa pomilostitev odklonil.

Nov učni predmet v Avstraliji

V Avstraliji so uvedli na solah nov učni predmet — kuhanje. Vskanjanja potreba je napotila prosvetne oblasti k temu koraku, kajti dober kuhar ali kuharica je v Avstraliji zelo redek pojav. Pomagati si hočejo s tem, da se bo kuhanje poučevalo kot obvezen predmet na vseh solah. Zanimivo pa je, da ta predmet ni uveden samo na deških, temveč tudi na deških solah. Jasno je, da učenci splošno niso bili posebno navdušeni za to novotarijo.

V Melbournu so vodili tečaj za dečke

kuharji iz velikih hotelov. In čudno je, da so bili uspehi pri dečkih večji, nego pri deklicah. O tem se je prepračila komisija pri izpitih. Priznati je morala, da so kuhali dečki okusneje nego deklice in nagrado so dobili oni. Če bo šlo tako naprej, bodo v Avstraliji kmalu imeli same kuharje in pomočnike v gospodinjstvu, žene bodo pa hodele v urade in delavnice služiti kruh mežem.

Oficijelno ni bil rojen

V Franciji živi 22letni mladenič, ki dela oblastem hude preglavice, ker se oficijelno sploh ni rodil. V nekem zdaj že podrtim londonskem hotelu sta stanovala leta 1914 francoska zakonca, ki se jima je rodil v hotelu otrok. Roditelja nista bila večja angleščina, angleških zakonov nista poznala in tako novorojenčka nista priglasila pristojnemu uradu. To sta pozabila storiti tudi v Parizu, kamor sta se po vojni vrnila. Otroci je začel hoditi v šolo in roditelja sta pri vpisu samo povedala, da je bil rojen v Londonu. Tako je otrok došel in šele zdaj mora delati pokoro za pozabljenost svojih staršev.

Fant je namreč zaljubljen, rad bi se oženil in potrebuje dokumente, ki jih pa ne more dobiti, ker ga za oblasti sploh ni na svetu. O njegovem rojstvu nimajo nobenih oficijelnih podatkov. Samo duša in telo pa suhoparnemu pisanemu zakonu ne zadostuje. Zdravnik, ki je prisostvoval njegovemu rojstvu, je že davno umrl, hotel je porušen, knjigo tujcev so uničili molli. Pozivi po časopisih, naj se priglasijo priče mladeničevega rojstva, niso dosegli nobe-

nega uspeha. Edini izhod vidijo francoske oblasti v tem, da bi prezident republike sprejel mladeniča v seznam francoskih državljanov. Drugače je pa uroda oficijelno nerojenega mladeniča mnogo težja, nego človeka brez državljanstva.

Iz Maribora

V parku se je ustrčil. Včeraj zjutraj so ljudje našli na klopi v parku blizu kamniške ceste mrtvega mladeniča, ki mu je iz obeh senc curjala kri. Na tleh poleg mladeniča je ležal samokres »Steyr« 6 mm kalibra. Takoj je bilo jasno, da se je nesrečno ustrčil. O dogodku so ljudje takoj obvestili policijo, ki je kmalu identificirala truplo. V mrtvem mladeniču so spoznali 20-letnega Ferda Müllerja, natakarja v nekem mariborskem hotelu. Vzrok samomora je odpuštil službo.

Vos čez prsa. Včeraj dopoldne sa je pripeljal 36-letnemu posestniku Jakobu Tomiču iz Pivoli pri Razvanju zelo huda nesreča. Ko je vozil drva s Pohorja, je imenovan po naključju padel pod voz in kolosa so paljala čez njega, mu zlomila desno nogo, strla prani koš in hrbenico, tako da je nezvesten obležal. Ponestrčenca so razvanski gasilci nemudoma prepeljali v bolnico.

Vlom. Neznani storilec je preteklo noč vlomil v stanovanje vinčarja Antona Gabrijana v Počehovi ter odnesel za 3000 Din razne obleke.

Dete v deževnici utonilo. Z Mahovec nam sporočajo žalostno vest. Ko je bila včeraj 72-letna posestnica Jožefa Pifer sama doma, je prišel berač in poprosil milodara. V tem času pa se je 17-mesečno dete njene hčerke približalo jarku na vrtu, kjer je bilo 10 cm deževnice. Mali Franci Pifer je padel v jarek in utonil. Ko je prišla starka nazaj na vrt, je bila vsaka pomoč odročena.

Umor ali samomor? Včeraj so na njej v Fikšinih našli na nekem drevesu človeško glavo, ki je visela na vrvi, truplo pa je ležalo nekoliko vstran že vse strmo. Orožniki so takoj uvedli preiskavo in ugotovili, da je obešenec hlapec Anton Potzinger iz Klappinga v Avstriji. Njegov brat je izpovedal, da je Anton posedoval 500 šilingov, ki jih je imel pri odhodu s seboj. Ker denarja niso našli, obetoja sum, da je Potzinger postal žrtev roparskega morilca, ki je pa nato pri njem fingiral samomor in ga obesil.

lj Tešiške regulacije Ljubljane je zdaj

nič posebnega in lahko dobro napreduje.

Vendar tlakovanje dna s kamenjem ne napreduje posebno, če zaradi tega, ker je bolj

zamudno kakor betoniranje, razen tega pa

tudi ne morejo tlakovati dna, dokler ni ab-

etoniran levi obrežni zid, ki bodo na njem

slonele priustniške stopnice. Težko je napo-

vedati kdaj bo končano tlakovanje dna mod

ustjem Gradaščice in zapornico na Spici, ker

lahko nastopi nepričakovana ovira in pre-

kriza vse načrte. Kaže, da bo tlakovanje dna

končano avgusta vsaj do prelaska mostu.

Velik del deonega brega je že tlakovan, dne

je pa tlakovano približno 30 m dolžine.

Iz Ptuja

Med sodnimi poizkušanji uradujejo tudi tukajšnje odvratniške pisarne samo od 8 zjutraj do 13 in sicer do 10. avgusta. Tudi za trgovine bi bil potreben v tej nezmo- ročni vročini daljši opoldanski odmor, kakor ga imajo v Ljubljani.

Huda vročina. Toplomer kaže 32° C, voda v Dravi pa ima zenkrat samo 17° C. Kopalcev kar murgoli ob nabrežju. Meant- no kopalnice je postalo že davno premajhno in bo morala mestna občina gledati, da si zgradi drugo primerno kopalnico, ki bo večje ter imelo na razpolago tudi nekaj trave. Prav idealno kopalnice bi bilo v mestnem logu na desni strani Drave, kjer bi se dal napraviti otok po vzorcu mariborskega otoka.

Namestu venca na grob tragično preminulega posestnika Senekovića Franca so darovali njegovi tovaršili Din 200.- protituberkulozni ligi v Ptuju.

Napad. Te dni se je vračal proti večeru domov 25-letni Martin Veber, vinčarjev sin iz Budine, ko so ga sredi ceste nenadoma napadli neznani fantje ter ga težko poškodovali, da so ga morali prepeljati v ptujsko bolnico. Napadalce zasledujejo orožniki.

Iz politične službe. Sreski rednik g.

dr. Vidic Janko je nastopil svoj redni do-

pust. V njegovi odsotnosti ga zastopa sre-

ski podnačelnik g. dr. Tomšič iz Krškega.

Nabori, ki so se pred dnevi pričeli,

prav mirno potekajo. Fantje iz okolice pri-

hajajo dostojno v mesto, veselo vričajoč

in prepevajoč. Najde se med njimi tudi ne-

kaj pijanih, česar pa ni mogoče preprečiti,

ker je v okolici veliko vinočev.

V SOLI

Učitelj: Mihec, za kazni bi bil moral napisati 20 krat: »Znam slabo čitati«, napisal si pa samo 16 krat.

Mihec: Znam tudi slabo računati,

gospod učitelj!

Ameriške žene višjih števil

Prva med Američankami je soproga vsakokratnega prezidenta

Številka ena pripada med ameriškim ženami zdaj prezidentovi soprogi Eleanor Rooseveltovi, kakor pripada vedno soprogi vsakokratnega prezidenta. Vsem drugim ameriškim ženam pa pripadajo višje številke. Kakšna je Eleanor Rooseveltova, vedo vsi Američani in končno tudi večina Evropevcv, iz njenih rednih radijskih predavanj in člankov v ameriških, pa tudi v drugih listih. Kakšne so ameriške žene višjih števil, izve človek samo slučajno iz družabnih rubrik po listih. In tu se pokaže, da so mnoge izmed njih po svoji usodi enako zanimive in da marsikatera lahko olajša delo pisateljem, ki pišejo filmska libreta.

Vzemimo za primer Francis Perkinsovo. Nji pripada gotovo ena najnižjih števil med ameriškim ženami, saj je minister dela v ameriški vladi in prva žena v Rooseveltovem kabinetu. O nji so se širile najrazličnejše govorice. Eni so pravili, da se piše v resnici Pavla Wilsonova, drugi da se je pisala pred močitvijo Matilda Wood- ska in da je ruska židovka, ki se je priselila v Ameriko leta 1910. V pogovoru z novinarji je pa Francis Perkinsova izjavila, da je vse to laž, da je njena rodna čisto protestantska, naseljena v Ameriki že pred letom 1680, da je bilo ime njene rod- bine vedno Perkins in da je ostudno, kako skušajo v Ameriki nekateri brezvestneži izkoristiti rasne predsodke za politično pro-

pagando. Nimam židov med svojimi predniki, ki je dejala, a če bi bila židovka, bi tega ne tajila. Kdo bi se ne spomnil na knjigo Sinclaira Lewisa »To bi se ne moglo zgoditi tue« (It Cannot Happen Here), če sliši to jasno priznanje Američanke demokra- cije in enake pravice vsake rase do življenja.

Nekoliko preveč pravice do življenja si je žnala lastiti druga številka, pevka Rosa Ponselle, ki se je nedavno v naslovni vlo-

André Theuriet: 33

Nevarna lepota

Roman

VIII.

»Draga otroka!

Hvala vama lepa za poslano mi cvet- je. Prispelo je tako sveže, kakor da sta ga pravkar natrgala. Ko sem odprla za- bojček, se mi je zdelo, da je dihalo vame malo vajuine prisotnosti. Solze so mi zalile oči. Vzela sem iz zabojčka cvetje, ga zaprla v svojo sobo in dolgo poljub- ljala. Od veselja bi ga bila najraje por- jedla... Ah, draga moja, kako težko čakam na vašina pisma in kako srečna sem, kadar jih čitam! Veseli me, da vama še vedno ugaša v Nizzu in da se Ja- kob pod toplim južnim solncem dobro počuti. Zagotavljam vaju, da so mi potrebne te dobre vesti, da so mi v opo- ro zdaj, ko sem tako sama.

V Rochetailllee mi teče čas hitreje. Tam vaju vidim povsod, imam pa tam tudi polne roke dela s kmetijo, z živino in vrtom. Toda v Parizu, v vašinih zapu-

šenih sobah se počutim tako tujo in zapuščenega. Vašini prijatelji so nama zelo naklonjeni in zvesti. Često prihaja k nam Lechaute, doktor Langlois in Jakobovi tovariši. Vsi ti gospodje povpra- šujejo po vama in tolažijo me, toda me ne nič ne zanima. Nikamor ne hodim, razen v cerkev k maši, sicer pa živim kakor sova v sobi, pletem, dolgočasim se in štejem dneve.

Pišeta mi, da nisem sama, da imam pri sebi Kristino. Toda vidva jo dobro poznata in razumela bosta, da se v nje- ni družbi ne morem posebno kratkoča- štiti; dolgočas; se v Parizu še bolj ne- go jaz. Če ne tišči nosu v molitvenih, se kisa po cele ure in mi gre na živce od jutra do večera. Vidi vse boli črno, nego jaz in vsak hip me draži. Snoči me je zbudila in mi pravila, kaj se ji je pravkar sanjalo. Naša hiša v Rochetaill- lee naj bi bila pogorela. In ni mi dala prej miru, dokler nisem zjutraj pisala babici in je prosila, naj naju pomiri. Dobili sva zadovoljiv odgovor. Hvala bogu, vse gre tam dobro in hiša je v redu. Naša krava Zenobie je breja in mislim, da se bo otelila za sejem v Saint-Aubin Najemnik v Priereu se pripravlja sejati jarovino in naročil mi je, naj vaju vprašam, kdaj pridejo na vrsto popravila na kmetiji. Vsi naši

znanci se počutijo dobro, samo gospoda župnika zopet muči revmatizem.

Kristina mi neprestano zatrjuje, da bosta podaljšala svoje bivanje v Nizzu do poletja, ker sta tam tako zadovoljna.

Jaz pa trdim, da tega ne bosta stori- la, da ostaneta mož beseda in da se vrmeta v Pariz za velikonoči. Ona pa maje z glavo in ker mi neprestano poje to na ušesa, sem tudi sama začela dvomiti o tem. Vem dobro, dragi Jakob, da ne ravnam pametno in da ni dobro kričati na volka, dokler ga ne zagleda- mo. Toda vse to mi dela težke skrbi. Ne morem se znebiti zavesti, da se star- am in da me je pripravil čas, ki ga prebija v Nizzu, tako daleč od nas, ob dneve, ki bi jih mogla ob zatonu svo- jega življenja preživeti pri Tebi. Če bi je vedel, sinko moj, kaj bi dala za to, da bi Te imela pri sebi in da bi mogla ves večer kramljati s Teboj.

V svojem vročem hrepenenju bi Te često hotela videti in objeti. Teško mi je, če pomislim, da bi bil lahko ostal doma in obdeloval naše polje, namestu da si postal slaven slikar. Odpusti mi, da imam tako zastarele misli, sram me je in očitam si, da sem sebična. Toda kaj mi pomaga vse to? Menda sem ka- kor vse matere in videla bosta, kadar

dobta otroke, kako se navežeta na vse z vsem srcem in kako težko vama bo, kadar jih ne bo doma.

Povedala sem vama vse in zdaj se spodobi, da vama še priznam, kaj sem sklenila. Morda bosta tudi vidva trdila, da mi roji po glavi neumna misel, ka- kor pravi Kristina. Toda čim mi je šila v glavo, nisem imela več obstanka in odšla sem v ulico Notre-Dames-des-Champs, hoteč posvetovati se z Le chaotrom. Nisem pa imela sreče. Baš se je bil odpeljal iz Pariza s svojim pri- jateljem na zabavno potovanje in zato vama odkrito povem, kaj nameravam. Če se vama bo zdela moja misel zastar- ea, jo smatrajta za neumnost stare mami- ce, ki se ne more sprijazniti z življenjem brez vaju.

Zdaj pa k stvari. Zdi se mi, da bi se osvežila, pomirila in utrdila tako, da bi lahko preživela zadnje tedne zime, če bi mogla vsaj za nekaj dni v kraj, kjer živi- ta, da bi videla hišo, kjer stanujeta in da bi vaju mogla objeti. Po železni- se potuje hitro, od nas do Nizze rabiš komaj en dan. In tako sem med ročnimi deli sklenila preživeti v Nizzu z vama kakih štirinajst dni. Če ne bosta ugo- varjala...

Omenila sem to Kristini, toda ona je

začela takoj kričati: Na tako dolgo pot! Dve ženski sami, ki ničesar ne razume- ta!... Kaj se vam je zmešalo... Potem je pa začela govoriti na dolgo in široko o hudobnih ljudih, na katere bi utegnili naletneti, in o nesrečah na železnici, češ, da bi ona za vso na svetu ne šla na tako dolgo pot samo zato, da bi mogla ostati nekaj dni v mestu in bi se dolgo- časila še bolj, kakor v Parizu. Malo to- lažbe sem našla v upanju, da bo naju spremljal Lechaute, ki je tako prijazen in ki je itak nameraval posetiti vaju. Zdaj pa vidim, da je odpoval iz Pari- za in ni nihče ne ve, kdaj se vrne. Kristi- na je pa svoječlagava, nič si ne da do- povedati. Tako sem vsa obupana, ta mi- sel mi ne gre iz glave, na drugi strani me pa Kristina straši in moje upanje vedno bolj pojea.

Če bi šlo samo zame, bi se ne bala poti, toda Kristina se vsega boji. Ona misli, da bi izgubila življenje, da bi jo pa pustila samo v Parizu, na to ne mo- rem niti misliti. In vendar bi bilo dobro, če bi vaju zopet videla in objela. S tem bi prerezali dolgo zimo na dvoje. Pre- pričana sem, da potuje v tem času mno- go ljudi iz Pariza v Nizzu, in če bi bil med njimi slučajno kak vašin znanec, ali bi ga ne mogla prositi, da bi naju vzel v svoj kupe?